

ефективності використання кожного з механізмів публічного управління запобіганню корупції.

Список використаних джерел

1. Голова Верховної Ради України Руслан Стефанчук виступив на міжнародному форумі, присвяченому сприянню доброчесності у публічному секторі. URL: <https://www.rada.gov.ua/news/Novyny/251229.html> (дата звернення: 20.10.2024).

2. Головні показники в CPI-2023. URL: <https://cpi.ti-ukraine.org/> (дата звернення: 20.10.2024).

3. Мороз С.А. Механізми державного управління розвитком трудового потенціалу вищих навчальних закладів України: автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. : 25.00.02. Харків, 2017. 24 с.

4. Мороз С. А. Державне управління розвитком трудового потенціалу ВНЗ: компетенція людини, університету та держави. *Державне управління: удосконалення та розвиток.* 2016. №4. URL: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=967> (дата звернення: 24.10.2024).

5. Федорчак О. Класифікація механізмів публічного управління. *Демократичне врядування.* 2008. № 1. URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2022/jan/26465/ofedorchak.pdf> (дата звернення: 20.10.2024).

Мунтян К. В.

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»,
м. Харків, Україна

**НОВИЙ ПУБЛІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ЯК СУЧАСНА МОДЕЛЬ
УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ СІЛЬСЬКИМИ ТЕРИТОРІЯМИ**

**NEW PUBLIC MANAGEMENT AS A MODERN MODEL OF RURAL
DEVELOPMENT MANAGEMENT**

Удосконалення публічного управління розвитком сільських територій є актуальним завданням для сучасної України. Аналізуючи європейський досвід, дослідження вітчизняних науковців та враховуючи специфіку української сільської місцевості, дійшли висновку, що ефективна модель управління має базуватися на концепції сталого розвитку та принципах нового публічного менеджменту (New Public Management).

Сільські території займають важливу роль у забезпеченні економічної та соціальної стабільності держави. Сільське господарство України генерує близько 11,7% ВВП, створює робочі місця для мільйонів громадян та забезпечує 42,2% експортної виручки. Однак, глобальні виклики, такі як зміни клімату, виснаження природних ресурсів, війна, епідемії, а також тенденції урбанізації потребують радикального перегляду підходів до управління розвитком сільських територій. Експерти форуму «Як нагодувати населення світу в 2050 році» прогнозують, що до середини XXI століття населення планети зросте до понад 9 мільярдів осіб. Для задоволення продовольчих потреб необхідно збільшити виробництво продовольства щонайменше на 70%, або на 1 мільярд тонн зернових та 200 мільйонів тонн м'яса щорічно [1]. Враховуючи потенціал родючості ґрунтів, Україна може залишатися одним із провідних експортерів сільськогосподарської продукції, зокрема забезпечуючи постачання до 6% калорій світового споживання до війни.

Проте, в умовах війни у нашій Україні, стихійних лих, епідемій та змін клімату продовольче забезпечення є і залишається глобальною проблемою людства. Військові дії суттєво вплинули на виробничо-логістичні ланцюги, що ставить нові виклики для публічного управління. Саме через призму нових підходів, таких як удосконалення публічного управління, необхідно відновлювати і розвивати аграрний сектор, тому що питання сталого розвитку територій набуває особливої актуальності у зв'язку зі збільшенням населення, вичерпанням природних ресурсів, зниженням продуктивності ґрунтів. Сталий розвиток сільських територій — це не лише економічне зростання, а й забезпечення екологічної стабільності, розвитку соціальної інфраструктури та

підвищення якості життя мешканців. Для цього потрібно враховувати специфіку кожної території, розробляючи індивідуальні стратегії розвитку, які враховують природні, культурні та економічні особливості. Це і дає ще більший поштовх в майбутнє України на основі загальнолюдських демократичних принципів у напрямку європейської моделі економічного та суспільного розвитку на основі нового публічного менеджменту «New Public Management». Нове інституціональне середовище створює умови для поступового зростання громадянської свідомості, підвищення рівня ділової активності та політичної участі широкого кола громадян у суспільних процесах. На основі принципу сильної держави та досконалих державних інститутів гарантуються їхні права і свобода, формується нова структура інституціонального простору. Всі ці якісні зміни змісту демократичного громадянського суспільства неминуче детермінують зміни у формі та змісті управління публічних союзів різних рівнів, що передбачає, насамперед, докорінну зміну формату публічного управління в умовах демократизації суспільства та формування нових правил праці. Нове середовище вимагає в структурі нового «формату» публічних інститутів влади ефективного спілкування органів управління та громадян сільських територій. Це має стати новою системою адміністрування та публічного управління, адекватною сьогоденним українським реаліям з урахуванням менталітету та національних особливостей розвитку. Публічне управління в системі урядування в умовах сучасного зрілого демократичного суспільства є одним із визначальних інститутів. у своєму дослідженні будемо дотримуватися наступного розуміння терміна «публічне управління» – це управління, що здійснюється на основі волевиявлення громади (колективу людей) та реалізується суб'єктами, визначеними громадою, для задоволення суспільних потреб і досягнення цілей громади як об'єкта управління [3]. У цьому контексті важливо сформулювати управління, яке базується на принципах прозорості, підзвітності та участі громадян у процесах прийняття рішень. Новий публічний менеджмент передбачає активне залучення громад до формування стратегій розвитку та

контроль за їх реалізацією. Наприклад, громади мають брати участь у розподілі фінансових ресурсів, визначенні пріоритетів у соціально-економічному розвитку та оцінці ефективності виконання програм. Такий підхід дозволяє знизити рівень корупції, підвищити довіру до органів влади та забезпечити реальне задоволення потреб мешканців.

Концепція нового публічного менеджменту, як сучасного підходу до реформування публічного управління розвитком сільських територій, вирізняється точними цілями, принципами та характеристиками. Основними цілями концепції «New Public Management» є оптимізація процесів управління, підвищення ефективності управління через економічний аспект та забезпечення його гнучкості. Науковці виділяють наступні організаційні принципи: децентралізація влади, передача більше повноважень місцевим органам влади дозволяє враховувати специфіку регіонів і забезпечувати гнучкість у вирішенні локальних проблем, а саме підвищення відповідальності та автономії службовців у реалізації державних заходів, зосередження уваги на стратегічному управлінні, а не лише на виконанні функцій; орієнтація на результат, а саме оцінка діяльності органів управління базується на досягненні конкретних соціально-економічних показників, таких як зростання доходів громади, створення нових робочих місць, покращення екологічного стану; конкурентне середовище, формування його та проведення процедур публічних торгів за допомогою ринків та суперництва як засіб зниження витрат і підвищення ефективності (запровадження змагальної системи до сфери надання послуг); залучення кваліфікованих кадрів до органів публічного управління, а саме максимізація ефективності використання матеріальних та людських ресурсів із мінімізацією витрат і зменшенням трансакційних витрат, що забезпечує досягнення більш якісних результатів із меншими затратами; впровадження сучасних технологій і методик планування; використання електронних платформ для забезпечення доступу громадян до інформації про бюджет, програми розвитку та їх реалізацію [2].

Варто усвідомлювати, що нове публічне управління не панацея для

вирішення кризових ситуацій розвитку сільських територій, проте на даному етапі воно має ті цінності, які відповідають сучасній тенденції та можуть вирішити адміністративні нагальні питання. Як ми бачимо, особливості та реалії розвитку України зумовлюють необхідність удосконалення публічного управління шляхом надання більшої самостійності місцевим органам влади. Впровадження нового публічного менеджменту дозволить визначати пріоритети в розвитку сільських територій, довгострокову стратегію їх сталого розвитку, а також надібувати найефективніші засоби її реалізації, формувати фінансовий капітал, мотивувати людський інтелект, центром уваги має бути людина, а не організаційна структура [5]. Тому загальні підходи, засади, заходи реалізації є індивідуальними.

У європейських країнах новий публічний менеджмент використовується як основа для реформування адміністративної системи. Наприклад, у Німеччині моделі розвитку сільських територій базуються на інтегрованому підході, який враховує економічні, соціальні та екологічні аспекти. У Великобританії програми розвитку спрямовані на підтримку малого бізнесу, інновацій у сільському господарстві та залучення інвестицій.

В Україні адаптація цих моделей потребує врахування національних особливостей, зокрема менталітету та історичних традицій. Це означає, що ми маємо використовувати найкращі практики, але створювати власну, унікальну модель управління розвитком сільських територій.

Попри переваги концепції нового публічного менеджменту, її впровадження в Україні стикається з низкою викликів: недостатній рівень фінансування органів місцевого самоврядування; відсутність кваліфікованих кадрів у багатьох громадах; низький рівень довіри населення до органів влади; складна політична й економічна ситуація через війну. Однак, враховуючи потенціал сільських територій, ми маємо всі шанси успішно реалізувати модель сталого розвитку. Важливим кроком є забезпечення ресурсів для виконання функцій місцевих громад, зокрема фінансових і кадрових.

Також, важливо, підвищувати обізнаність громадян про їхні права та

можливості участі в управлінні. Для цього потрібно створювати освітні програми, проводити тренінги та інформаційні кампанії. Отже, удосконалення публічного управління розвитком сільських територій є ключовим фактором забезпечення економічної та соціальної стабільності держави. Новий публічний менеджмент дозволяє створити ефективну систему управління, яка базується на принципах децентралізації управління, сильного самоврядування, прозорості, дисциплінованості та орієнтації на результат, де є зміна ролі населення, коли громади перестають бути об'єктом впливу, а стають клієнтом-користувачем, якому нове публічне управління надають суспільні послуги [4].

Адаптація європейського досвіду та врахування національних особливостей дозволяють створити унікальну модель розвитку, яка буде відповідати потребам сучасного українського суспільства. Впровадження цієї моделі сприятиме зростанню добробуту громад, зміцненню економіки та формуванню нової якості життя на сільських територіях, бо в ці буремні тяжкі часи головне – це збереження національної ідентичності, носієм якої є українське село.

Список використаних джерел

1. How to Feed the World in 2050. URL: http://www.fao.org/fileadmin/templates/wsfs/docs/expert_paper/How_to_Feed_the_World_in_2050.pdf (дата звернення: 25.11.2024).
2. Kanniainen Jari-Pekka. New Public Governance and New Public Management in the Funding and Contractual Steering of the Finnish Higher Education System. *University of Tampere, Faculty of Management, Administrative Sciences, Thesis Seminar and Pro Gradu Thesis, 40 ECTS. June 2017. P. 21–22.* URL: <https://tampub.uta.fi/bitstream/handle/.../GRADU-1500019156.pdf> (дата звернення: 25.11.2024).
3. Амосов О. Ю., Гавкалова Н. Л. Моделі публічного адміністрування (архетипова парадигма) // *Публічне управління: теорія та практика : зб. наук. пр. Асоціації докторів наук з держ. упр.* Харків: Вид-во «ДокНаукДержУпр». 2013. Спец. вип. Червень. С. 6-13.

4. Даниленко А. С., Юхименко П. І., Сокольська Т. В. та ін. Інституціоналізація публічного управління та адміністрування у контексті інноваційного розвитку сільських територій: теорія і практика: монографія / за заг. ред. д-ра екон. наук, професора, академіка НААН України А. С. Даниленка. Київ: Центр учбової літератури. 2021. 320 с.

5. Оболенський О. Ю. Публічне управління: цивілізаційний тренд, наукова теорія, напрям освіти. У: *Публічне управління: шляхи розвитку: матеріали наук.-практ. конф. за міжнар. участю, 26 листопада 2014 р., Київ. У 2 т. / за наук. ред. Ю. В. Ковбасюка, С. А. Романюка, О. Ю. Оболенського. Т. 1. Київ: НАДУ. 2014. С. 3–10.*

Пилипенко Є.В.,

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна,

м. Харків, Україна

ФОРМУВАННЯ ПОЗИТИВНОГО ІМІДЖУ ОРГАНУ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ

FORMATION OF A POSITIVE IMAGE PUBLIC AUTHORITY

Формування позитивного іміджу органу публічної влади є важливим зараз з багатьох причин. У сучасному світі довіра до владних структур має велике значення. Позитивний імідж допомагає збільшити довіру громадськості до органу публічної влади та його дій. Якщо громадськість має позитивне уявлення про орган влади, то вона більш схильна співпрацювати з ним, слідкувати за його діяльністю та підтримувати його рішення.

Позитивний імідж допомагає підтримувати політичну легітимність органу публічної влади, що важливо для його стабільності та функціонування. Для приваблення інвестицій у розвиток країни чи регіону необхідне позитивне сприйняття з боку інвесторів, яке може бути забезпечене створенням